

Antwerp Art Weekend

Antwerpen kent een rijke en dynamische kunstscene. Aan enkele kunstenaars die een sterke band met de stad hebben, vroegen we om ons wegwijs te maken aan de hand van vijf vragen.

Elen Braga

Elen Braga woont en werkt in Antwerpen. Haar praktijk omvat verschillende media, waaronder video, performance, textiel, installatie en sculptuur; vaak vindt haar werk plaats in de openbare ruimte. Al enkele jaren gebruikt ze performance als een manier om verhalen voor zichzelf te creëren en de relatie te onderzoeken tussen enerzijds mythes, codes en andere aspecten van de massacultuur en anderzijds individuele ideeën over macht, ambitie, verzet en veerkracht. Haar recente wandtapijten zijn hier een noemenswaardig voorbeeld van, waarbij het hervertellen van de geschiedenis wordt opgevat als een daad van verzet tegen de officiële, geschreven geschiedenis.

1 Wat is de verborgen parel van de Antwerpse kunstscene?

EB Ik heb het gevoel dat ik Antwerpen, de stad waar ik vorig jaar naartoe verhuisde, nog steeds aan het verkennen ben. Ik zou de plekken die ik heb gevonden niet als verborgen willen omschrijven. Het Museum Plantin-Moretus heeft bijvoorbeeld een speciaal plekje in mijn hart. De ongelooflijke collectie prenten, aangevuld met de krakende houten vloeren, de geur van leer op de muren en het donkere, verweerde hout (vooral op de bovenste verdieping) brengen me terug in de tijd en creëren een perfecte harmonie, alsof de essentie van het huis leeft en tot me spreekt. Ik vind ook de muziekscene in Antwerpen bijzonder opmerkelijk. Ik ben onder de indruk van de concerten en geweldige bands, alleen al in Berchem. Ze lijken altijd als een heerlijke verras-

sing te komen, 'a cereja do bolo'. In Café des Arts zijn bijvoorbeeld regelmatig optredens en dj-avonden op vrijdagen, en jazzconcerten op zondagen.

2 Wie zou je graag eens in je atelier uitnodigen?

LG Luc Tuymans en Carla Arocha. We hebben elkaar vorige zomer ontmoet tijdens de opening van de tentoonstelling *Fixations* van Bruce LaBruce en Jonathan Johnson in C A S S T L. We hadden lange en goede gesprekken die avond, die ik graag zou voortzetten bij een Braziliaanse bar-becue in mijn atelier.

3 Aan welk project werk je momenteel?

EB Voor het gerenoveerde Kaaitheater werk ik aan een permanente installatie met de titel *Two Weights, Another Measure*, die in 2025 onthuld wordt. Daarnaast voer ik onderzoek voor mijn komende groepstentoonstelling op de kunstbiënnale Kunst & Zwalm in 2023, met water als centraal thema. Ik maak nieuw werk voor een groepstentoonstelling in mijn galerie Waldburger Wouters in Brussel; daar stel ik tentoon naast kunstenaars Lili Dujourie, Eli Cortiñas en Lynn Hershman Leeson. Ik ben ook erg enthousiast om aan te kondigen dat ik onlangs een 'wild card' heb gekregen van Vonk in Hasselt, die de productie van een nieuw werk zal ondersteunen in 2024.

Samen met Line Vermeulen en Dorien Wilmssen van de school Marco Polo in Antwerpen werk ik ook mee aan het project *binnenste buiten*, waarbij elf jonge nieuwkomers (12-14 jaar) worden uitgenodigd om na te denken over kunst in private en publieke contexten, en er actief mee aan de slag te gaan. Via workshops leren ze eerst naar zichzelf kijken en vervolgens naar de stad en de wereld.

Ondertussen zet ik — met steun van de Vlaamse overheid — mijn onderzoek voort naar de geschiedenis, productieprocessen en mogelijke toepassingen van wol, de grondstof waarmee ik werk.

4 Welk boek lees je momenteel?
EB Ik lees nu *Als katten van de wereld verdwijnen* (2019) van Genki Kawamura.

5 Wie beschouw je als je belangrijkste leraren of invloeden, op artistiek of filosofisch gebied?
EB Omdat ik zelf uit een ambachtelijke familie kom, beschouw ik mijn ouders als mijn grootste invloed. Ook Paulo Miyada, hoofdcurator bij het Instituto Tomie Ohtake, São Paulo, en momenteel adjunct-curator bij het Centre Pompidou, Parijs, waar hij zich specialiseert in Latijns-Amerikaanse kunst, is vanaf het begin een belangrijke mentor voor mij geweest.

Liesbeth Gruppig

Liesbeth Gruppig (1984) behaalde in 2009 een Master in de Beeldende Kunst (Fotografie) aan LUCA School of Arts en in 2011 een Master of Research in Art and Design aan Sint Lucas Antwerpen. Met haar werk breidt ze de mogelijkheden van wat fotografie is of kan zijn radicaal uit. Sinds 2022 runt ze samen met Vildana Memic de kunstruimte Violet.

1 Wat is de verborgen parel van de Antwerpse kunstscene?

LG Violet is een artist-run gallery, gerund door mezelf en Vildana Memic. We zijn nog nieuw in het veld en voor velen nog verborgen. Violet is de naam die ik mijn atelier gegeven heb en waaronder ik werk maak in dialoog met andere kunstenaars. De naam refereert naar de kleur die het minst zichtbaar is voor het menselijke oog en kan ook verwijzen naar een persoonsnaam. We nodigen er kunstenaars uit om in interactie te gaan met elkaar en elkaars werk. Violet is een plek waar presentaties gemaakt worden vanuit confrontaties en waarbij de dialoog en het artistieke proces primeren. Tege-

lijk zetten we ons in als galerij om de betrokken kunstenaars meer speelruimte te bieden.

2 Wie zou je graag eens in je atelier uitnodigen?

LG Vanuit de Belgische kunstscene ontvang ik graag Melanie Deboutte in mijn atelier. Ik ken haar niet persoonlijk, maar kan erg genieten van de tentoonstellingen die ze maakt. Ik denk in het bijzonder aan *Vocabulary* met werk van Kasper Andreasen, Raphaël Buedts en Sine Van Menxel. De tentoonstelling was opgevat als drie solopresentaties, in elkaar verweven tot één geheel. Het 'verzamen van de werkelijkheid' stond centraal, ieder in zijn medium (schilderkunst, beeldhouwkunst en fotografie) en met zijn specifieke werkwijze en lexicon. Alle werken kregen de nodige ruimte en voedden elkaar. Over de gehele lijn was het proces, het toe-eigenen en kneden van de technieken erg voelbaar, net zoals de 'aanwezigheid' van de kunstenaars. Als ik voorbij de landsgrenzen denk, nodig ik graag schrijfster Maggie Nelson uit. Haar *Bluets* is één van mijn favoriete boeken.

3 Aan welk project werk je momenteel?

LG Violet beschouw ik als een project, een praktisch onderzoek waarbij ik in dialoog met andere kunstenaars mogelijke vormen van samenwerken en presenteren bevroeg. Centraal in de huidige wisselwerkingen staat de relatie tussen apparaat en kunstenaar en hoe apparaten en technieken je werk- en denkwijze sturen.

Momenteel werk ik in dialoog met de Oostenrijkse filmmaker Viktoria Schmid. We hebben elkaar leren kennen tijdens een residentie in Litouwen. De gelijkenissen in de ideeën en interesses die onze artistieke praktijk sturen waren frappant. Beiden kijken we met apparaten en hebben we een voorliefde voor analoge opnametechnieken en de daarmee gepaardgaande (fouten)marges. Viktoria lijkt soms het apparaat zelf te laten spreken en zet deze in als protagonist. Zelf ben ik eerder opgenomen materiaal — kleurenpositieven,

Elen Braga, foto Tom Van Hee

3 tips van Elen Braga tijdens Antwerp Art Weekend:

- 1 Marcin Dudek, *The Group*, van 13 mei tot 1 oktober 2023, Kunsthal Extra City, Antwerpen
- 2 *Flowers at Room Temperature* (centrale tentoonstelling Antwerp Art Weekend), samengesteld door Anna Laganovska, van 18 tot 21 mei, De Studio, Antwerpen
- 3 *Ballroom Project #5*, van 18 tot 21 mei 2023, Borgerhub, Antwerpen

Liesbet Gruppig, foto Indra Cox

3 tips van Liesbet Gruppig tijdens Antwerp Art Weekend:

- 1 Groepstentoonstelling *How to move mountains*, van 18 tot 21 mei 2023, Scala Trun, Antwerpen
- 2 Adrien Tirtiaux, *Laisse béton*, tot 27 mei 2023, Otty Park, Antwerpen
- 3 *De overwinning van de mens op de dingen. Over sport*, van 13 mei tot 24 juni 2023, Lichtekooi, Antwerpen

klein en groot formaat, opgenomen in de bergen — aan het verwerken. Daarbij projecteer, her-fotografeer en voeg ik schrijfsels toe. In juni komt Viktoria naar België en tonen we het resultaat bij Violet, met een klemtoon op haar werk.

4 Welk boek lees je momenteel?

LG Momenteel zit ik met mijn neus in verschillende boeken en (her)lees ik *Palomar* van Italo Calvino, *Chairos: een nieuwe bevlogenheid* van Joke J. Hermsen en *Het leven van de geest* van Hannah Arendt. Ook ben ik al enige tijd bezig in de biografie *Einstein* van Walter Isaacson. Ik lees graag (auto) biografieën en plan binnenkort *Verre vaders* van Marina Jarre nog eens door te lezen.

5 Wie beschouw je als je belangrijkste leraren of invloeden, op artistiek of filosofisch gebied?

LG Als ik die vraag letterlijk beantwoord denk ik meteen aan Geert Goiris en Wesley Meuris. Van Geert kreeg ik les tijdens mijn Master Fotografie aan LUCA School of Arts in Brussel. Hij is goed in het benoemen van wat hij ziet en geeft daarbij ook een breed referentiekader aan. Op die manier heeft hij mijn beeldtaal verrijkt. Dankzij hem heb ik een enorme vrijheid ontdekt in fotografie. Wesley Meuris begeleidde de Manama Beeldend Onderzoek, die ik volgde aan Sint Lucas Antwerpen. De gesprekken met hem hebben me meer inzicht gegeven in mijn denk- en werkwijze, en plaatste mijn werk ook buiten het fotografisch kader.

Ria Pacquée

Ria Pacquée (1954) probeert als toeschouwer en deelnemer van het publieke leven een antwoord te vinden op de meest elementaire vragen van het bestaan. Haar praktijk onderzoekt al dertig jaar onder meer fictie en realiteit, het rituele, de 'waan-zin' der godsdiensten. De straat is haar speelveld

en het ronddwalen in steden en verzamelen van beelden en geluiden, haar methodes.

1 Wat is de verborgen parel van de Antwerpse kunstscene?

RP Ik sta volledig achter de nieuwe kunstruimte Lichte-kooi. Echt een verborgen parel is het niet meer omdat veel jonge mensen er al hun weg naartoe vonden, maar wel een aanrader voor zij die enkel het doorsnee galeriecircuit volgen.

2 Wie zou je graag eens in je atelier uitnodigen?

RP De kunstenaar Cady Noland mag steeds bij mij op bezoek komen. Ik ben een grote fan van haar werk en van haar kijk op de kunstwereld.

3 Aan welk project werk je momenteel?

RP Momenteel zit ik te wachten op mijn reis naar Nepal. Ik ga er filmen, fotograferen en geluiden opnemen. Daarnaast heb ik er een ontmoeting met kunstenaar Marie-Sophie Beinke; samen gaan we er performances doen en in dialoog treden met kunstenaars in Kathmandu.

4 Welk boek lees je momenteel?

RP *De eenzame stad* van Olivia Laing.

5 Wie beschouw je als je belangrijkste leraren of invloeden, op artistiek of filosofisch gebied?

RP Cy Twombly, Vito Acconci, Gina Pane, August Strindberg, Patti Smith, Jimmie Durham, Louis-Ferdinand Céline, Edmond Jabès, Antonin Artaud, Ana Mendieta, Sonic Youth, Joy Division, Laurie Anderson, Rainer Werner Fassbinder, Annette Messager, Akira Kurosawa, Chris Burden, Carolee Schneemann, Throbbing Gristle... en nog vele anderen.

Ria Pacquée tijdens de performance *Leftovers Streetrambling*, 2019, Middelheimmuseum, Antwerpen

3 tips van Ria Pacquée tijdens Antwerp Art Weekend:

- 1 Dennis Tyfus, *Don't Tell Me Not to Tell You What to Do*, tot 13 augustus 2023, De Warande, Turnhout
- 2 Adrien Tirtiaux, *Laisse béton*, tot 27 mei 2023, Otty Park, Antwerpen
- 3 Inès van den Kieboom, *Le Temps des Cerises*, tot 20 mei 2023, Tim Van Laere Gallery, Antwerpen

Anne-Mie Van Kerckhoven

Sinds midden jaren zeventig maakt Anne-Mie Van Kerckhoven (1951) tekeningen, teksten en schilderijen, zowel op papier als in synthetisch materiaal. Ze toont die in installaties en maakt korte films, video's en digitale animaties. Haar werk, waarin het erotische en het machinefetisjisme op een bijna wetenschappelijke manier samengaan, is doordrongen van een onverbloemde feministische toon. Naast het visuele aspect, speelt geluid een belangrijke rol in haar creatieve productie. Onder de naam Club Moral speelde zij samen met Danny Devos vele jaren een sleutelrol in de Antwerpse experimentele muziekscene.

1 Wat is de verborgen parel van de Antwerpse kunstscene?

AMVK Galerie S & S in Borgerhout is een initiatief van Walter Siemons, een collectioneur in hart en nieren, die met een paar trouwe trawanten en even grote fanaten, twee piekfijne tentoonstellingen per jaar uitwerkt. Telkens ook met een kleine parel van een uitgave. De tentoonstellingen hebben een archiverisch uitgangspunt en tonen merkwaardige en ongeziene privéverzamelingen.

2 Wie zou je graag eens in je atelier uitnodigen?

AMVK Niemand speciaal eigenlijk. Ik zit in mijn atelier in een weifelende fase en dan wil ik niet veel volk over de vloer. Misschien alleen Kasper König. We hebben gedurende twee jaren gewerkt aan de voorbereidingen voor een enorm bloementapijt, een project ter gelegenheid van 50 Jaar Art Basel. Het is nooit doorgegaan door covid; na vier keren uitstellen was het momentum voorbij. Ik heb al die tijd wel met Kasper

kunnen telefoneren en discuten, een ware belevenis. Het zou tof zijn om hem te kunnen tonen wat ik nu van plan ben.

3 Aan welk project werk je momenteel?

AMVK Ik werk aan een boek, dat bijna af is. In 2011 wilde ik al archiverend de relatie vinden tussen drie dingen: de ruimtes in de tekeningen die uit mijn 'onderbewuste' komen, de installaties waarbinnen ik jaren aan een stuk mijn werk toonde en de teksten die in mij naar boven kwamen, in de periferie van al die arbeid. Na verschillende keren opnieuw begonnen te zijn, is het resultaat een tweedelige publicatie in wording, met als basis 33 vrouwenreeksen, gemaakt van 1981 tot 2017. Als alles volgens plan loopt, presenteren we het boek in september. Daarnaast werk ik volop aan mijn ontwerp voor Kanal-Centre Pompidou in september.

4 Welk boek lees je momenteel?

AMVK *Voyage au bout de la nuit* (1932) van Louis-Ferdinand Céline, in vertaling. Na het laatste jaar *Anéantir* van Houellebecq, *Scherven* van Bret Easton Ellis en *King Kong Théorie* van Virginie Despentes ondergaan te hebben, werd het tijd om iets van Céline te lezen, in plaats van over hem. Het is intrigerend dat iemand tegelijkertijd zo'n vuilschrijver/zelfverkleerde smeerlap kan zijn en de beste Franse stylist van de twintigste eeuw genoemd wordt. Ik vond in De Groene Waterman (boekenwinkel in Antwerpen eb) de Nederlandse vertaling van E.Y. Kummer uit 1968, dat heeft me over de schreef getrokken. Het is waarschijnlijk niet zo erg als in het Frans maar nog altijd een serieuze brok om door te komen.

5 Wie beschouw je als je belangrijkste leraren of invloeden, op artistiek of filosofisch gebied?

AMVK Jeroom Van Kerckhoven, Hieronymus Bosch, Andy Warhol, Hugo Roelandt, Ludwig Wittgenstein en Hildegard van Bingen.

Anne-Mie Van Kerckhoven, foto Fred Debroeck, 2020

3 tips van Anne-Mie Van Kerckhoven tijdens Antwerp Art Weekend:

- 1 Michiel Ceulers, *All is full of love*, van 12 mei tot 11 juni 2023, Pizza Gallery, Antwerpen
- 2 Daems van Remoortere, *Meetingpoint*, van 18 mei tot 24 juni 2023, PONTI, Antwerpen
- 3 Grace Schwindt, *Lacuna*, tot 24 juni 2023, Zeno X, Antwerpen

Charline Tyberghein

Charline Tyberghein (1993) studeerde in 2018 af aan de Antwerpse Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. Haar schilderijen vormen geestige, verstoorde interventies, vaak met een surreële toets. Haar unieke, herkenbare beeldtaal is een genot om naar te kijken, speels en eenvoudig, maar de humor is nooit vrijblijvend.

1 Wat is de verborgen parel van de Antwerpse kunstscene?

CT Meer verborgen dan de door Allon Kaye uitgebatede kunstruimte Universal Exports vind je niet. Sinds een jaar of twee organiseert hij in zijn woonst in de Leopoldstraat tentoonstellingen met gekende en minder gekende kunstenaars. Een opsomming van voorbije projecten zou hier goed staan, maar Allon speelt het zo 'hard to get' dat er zelfs geen website is waar ik zo'n lijstje kan vinden. Het is niet toegestaan om foto's te maken van de tentoonstellingen, er zijn geen aankondigingen op sociale media. Ik meen mij één flyer te herinneren, maar misschien vergis ik me. Je kan maar hopen dat je ooit per ongeluk op zijn mailinglist belandt.

2 Wie zou je graag eens in je atelier uitnodigen?

CT Ik word heel zenuwachtig van atelierbezoeken. Mijn galeriehouder over de vloer krijgen ben ik ondertussen al gewoon, maar iemand nieuw ontvangen vind ik toch telkens moeilijk. Niet dat het atelier een soort heiligdom is, ik denk gewoon dat het gevoel van op de academie is blijven hangen; dat ik dan een soort jurypresentatie moet doen. Mijn ideaal atelierbezoek is er een zonder mij. Ik zou graag

Louise Bonnet in mijn atelier hebben terwijl ik boven koffie aan het zetten ben, zoiets.

3 Aan welk project werk je momenteel?

CT Nu begin ik aan mijn eerste tentoonstelling bij Vacancy in Shanghai. Ik heb veel beurzen gedaan de voorbije twee jaar, dus ik ben blij om terug aan een grotere tentoonstelling te werken. Het zal wat tegen de klok werken zijn, maar dat komt goed.

4 Welk boek lees je momenteel?

CT De laatste honderd pagina's van *Empire of Pain* liggen al enige tijd op mij te wachten, over de Sacklerfamilie, in de kunst bekend voor de grote donaties die ze doen aan musea en kunstinstellingen, in de rest van de wereld bekend voor de ravage die ze hebben aangericht in de Verenigde Staten door de uitvinding en verdeling van de uiterst verslavende pijnstiller OxyContin. Mede door acties en performances van fotograaf Nan Goldin (die zelf ook verslaafd was aan de pijnstiller) begonnen sommige instituten zich recent eindelijk te distantiëren van de familie en het bedrijf.

5 Wie beschouw je als je belangrijkste leraren of invloeden, op artistiek of filosofisch gebied?

CT Dat vind ik een heel moeilijke vraag. Alles hangt natuurlijk aan elkaar van dingen die iemand ooit gezegd heeft of iets dat ooit gebeurd is, maar het onderscheid tussen wat wel of niet belangrijk blijkt, komt soms pas achteraf. Ik kreeg soms wel opmerkingen van mensen die ik vreselijk vind, die mijn kijk op mijn werk radicaal hebben veranderd. En ik kreeg ook heel domme opmerkingen en inzichten van mensen die ik doodgraag zie. Alles wordt uiteindelijk een soort grote inspiratiesoep. Ik hoop dat dat niet raar en etherisch klinkt, zo bedoel ik het zeker niet.

Charline Tyberghein, foto Isabelle Pateers

3 tips van Charline Tyberghein tijdens Antwerp Art Weekend:

- 1 *360° Academy*, van 18 tot 21 mei 2023, Royal Academy of Fine Arts Antwerp, Antwerpen
- 2 *De overwinning van de mens op de dingen. Over sport*, van 13 mei tot 24 juni 2023, Lichtekooi, Antwerpen
- 3 Dirk Van Saene, *An angel, kissing spring*, van 13 mei tot 18 juni 2023, Gallery Sofie Van de Velde, Antwerpen